

Vývoj celkové úmrtnosti a úmrtnosti podle příčin v zemích V4 od počátku tisíciletí

Abstrakt

Hlavním cílem této práce je popsat a zhodnotit vývoj celkové úmrtnosti a úmrtnosti podle vybraných skupin příčin smrti v zemích Visegrádské čtyřky v období 2000–2018. Důraz je kladen především na zachycení dlouhodobých, případně počínajících úmrtnostních trendů a komparaci jednotlivých zemí, tedy Česka, Maďarska, Polska a Slovenska. Pro analýzu vývoje celkové úmrtnosti je v práci využita naděje dožití při narození a v přesném věku 65 let. Vývoj úmrtnosti podle příčin je pak zhodnocen pomocí standardizovaných měr úmrtnosti a příspěvků věkových skupin a skupin příčin smrti ke změně naděje dožití při narození. Výsledky analýzy ukázaly zlepšující se úmrtnostní poměry v rámci V4, což je doloženo růstem naděje dožití při narození i ve věku 65 let ve všech zemích během téměř celého období. Tento pozitivní vývoj byl primárně zapříčiněn poklesem intenzity úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy, a to převážně ve starším věku (65+). Dále bylo zjištěno, že v novém tisíciletí v zemích V4 započal trend růstu intenzity úmrtnosti na některé příčiny smrti, jako jsou duševní poruchy či nemoci nervové soustavy. Ve vybraných zemích také docházelo k diverzifikaci příčin úmrtí – rostl počet příčin, které mají nezanedbatelný podíl ve struktuře zemřelých podle příčin smrti.

Klíčová slova: úmrtnost, příčiny smrti, Visegrádská čtyřka, standardizace, dekompozice